

Quicksan Wet natuurbescherming

Ontwikkeling Stadhoudersweg 65A te Sint Annaparochie

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

5.1.2e

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Stadhoudersweg 65A te Sint Annaparochie

Leeuwarden, september 2022

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

5.1.2e

Autorisatie:

5.1.2e

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2022). Quickscan Wet natuurbescherming/ Ontwikkeling Stadhoudersweg 65A te Sint
Annaparochie. Rapport 22224. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	9
	Vleermuizen	9
	Overige zoogdieren.....	10
2.4	Reptielen.....	11
2.5	Amfibieën	12
2.6	Vissen	12
2.7	Ongewervelden	12
2.8	Gebiedsbescherming.....	12
	Stikstofgevoeligheid.....	13
2.9	Houtopstanden	13
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	14
3.1	Overzicht beschermde soorten	14
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	14
	Algemene broedvogels.....	14
	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	14
	Jaarrond beschermde nesten (ransuil).....	14
	Vleermuizen	15
	Zorgplicht	15
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	15
4	LITERATUUR EN BRONNEN	16
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING		- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -

Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens de bebouwing en bomen op het perceel Stadhoudersweg 65A te Sint Annaparochie te slopen en te kappen, om in de plaats hiervan een elftal nieuwbouwwoningen te realiseren. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Sint Annaparochie.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van RHO Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op woensdag 7 september 2022 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (18°C, windkracht 3, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

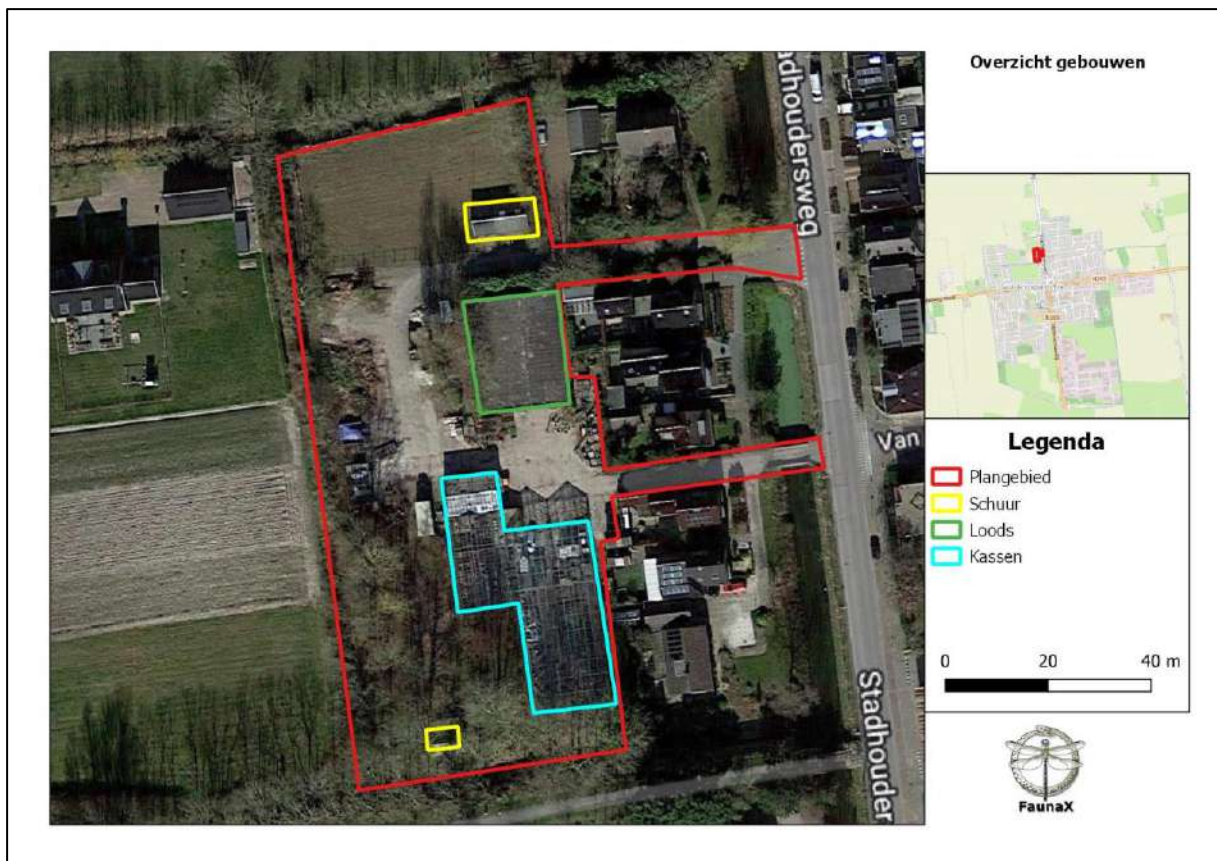
1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit het perceel Stadhoudersweg 65A, binnen de bebouwde kom van Sint Annaparochie. Op het perceel bevinden zich diverse gebouwen van een voormalig hoveniersbedrijf, bestaande uit een schuur, een loods en een groep kassen. Ook staan er diverse bomen binnen het plangebied. Rond het plangebied lopen verschillende sloten. Aan de oostzijde staan diverse woonhuizen langs het plangebied. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Sint Annaparochie, evenals agrarisch gebied, doorkruist door sloten.

Het planvoornemen bestaat uit het slopen van de gebouwen en het kappen van de bomen in het plangebied. Binnen het planvoornemen worden de sloten en percelen rond het plangebied niet aangetast.

Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

Figuur 1.3. Een overzicht van de gebouwen binnen het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Tijdens het veldbezoek werden binnen en vlak buiten het plangebied, naast gecultiveerde tuinplanten, soorten aangetroffen als rode klaver, smalle weegbree, wilgenroosje, zilverschoon en hondsdrif. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Een impressie van de vegetatie binnen het plangebied, met v.l.b.n.r.o.: rode klaver, zilverschoon, wilgenroosje en smalle weegbree.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of ekternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Hierbij werd één boomnest aangetroffen, vlak buiten het plangebied aan de zuidzijde hiervan. Gezien het formaat van het nest en de vondst van zwarte veren betreft het waarschijnlijk een oud nest van een kraaiachtige (figuur 2.2).

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Sint Annaparochie. Hierdoor kan de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van een soort als buizerd op voorhand kan worden uitgesloten. Echter, soorten als ransuil komen regelmatig binnen bebouwde gebieden tot broeden en maken daarbij vaak gebruik van oude nesten van kraaiachtigen. Deze soort is daarnaast bekend uit de omgeving van het plangebied. Zo werd in het voorjaar van 2022 een paartje rustende ransuilen waargenomen in een boom langs de Middelweg-Oost in Sint Annaparochie en zijn uit de directe omgeving van het plangebied tevens diverse waarnemingen van de soort bekend (bron: NDFF). Hoewel het nest zich vlak buiten het plangebied bevindt en de boom waarin deze zich bevindt derhalve niet wordt aangetast, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de kwaliteit van een groter broedbiotoop van de soort wordt aangetast door het kappen van bomen hier vlak naast. Zo zal het nest de beschutting die hier nu aanwezig is verliezen. Negatieve effecten op een eventueel jaarrond beschermd nest als gevolg van de voorgenoemde werkzaamheden kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Vlak buiten de zuidelijke grens van het plangebied werd een boomnest aangetroffen.

Gebouwbroeders

Naast boomnesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil.

Huisemus

De groep kassen en één van de schuurtjes beschikken over een dak van glazen platen of gegolfde platen. Aan de onderzijde hiervan is geen sprake van betimmering of een vergelijkbare constructie waar huismussen op kunnen nestelen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen in deze gebouwen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Echter, de loods en een tweede schuurtje tussen de bomen in de zuidwestelijke hoek van het plangebied beschikken wel over een dubbele daklaag met gegolfde dakplaten (figuur 2.3). Onder deze platen zijn op verschillende plaatsen openingen aangetroffen die toegankelijk zijn voor een soort als huismus. Hiernaast werd aan de zuidzijde van het schuurtje een nest onder de dakplaten aangetroffen. Hoewel niet met zekerheid kan worden gezegd door welke soort dit nest is gemaakt, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat dit een huismusnest betreft. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus onder de gegolfde dakplaten van de loods en het zuidwestelijk gelegen schuurtje binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Onder gegolfde dakplaten van de loods en het zuidwestelijk gelegen schuurtje kunnen huismussen tot broeden komen.

Gierzwaluwen zijn van nature kliffenbroeders die op grote hoogte broeden en door de jaren steeds meer gebruik zijn gaan maken van bebouwing. Omdat het hiernaast een koloniebroeder is, heeft de soort een voorkeur voor locaties waar (relatief hoge) bebouwing dicht op elkaar staat. Nestgelegenheid voor gierzwaluw in Nederland is vaak vergelijkbaar met dat van huismus en bevindt zich geregeld onder gegolfde dakpannen op hoger gelegen panden. De gebouwen binnen het plangebied zijn relatief laag en voldoen hierdoor naar ons inzicht niet aan de hoogte eis van gierzwaluwen. De hoogste gebouwen (de kassen) beschikken daarnaast niet over dakplaten waar gierzwaluwen onder tot broeden kunnen komen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Hoewel deze soort wel in woningen vlak buiten het plangebied tot broeden kan komen, bevinden deze woningen zich naar ons inzicht buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden.

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van overige vogelsoorten die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals kerkuil kan op basis van verspreidingsgegevens, habitateigenschappen en bevindingen tijdens het veldbezoek op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op een eventueel jaarrond beschermd boomnest vlak buiten het plangebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt kansen voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen soorten als houtduif tot broeden komen in de bomen binnen het plangebied en werden in de loods nesten van boerenzwaluw aangetroffen. Deze nesten genieten alleen jaarronde bescherming onder zwaarwegende ecologische redenen. Daarnaast kunnen watergebonden vogelsoorten, zoals wilde eend en meerkoet, tot broeden komen in de sloten langs het plangebied.

Figuur 2.4. In de loods werden nesten van boerenzwaluw aangetroffen.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholten. Hierbij werden geen voor vleermuizen geschikte boomholten aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen van vleermuizen in kunstmatige bouwwerken bestaan doorgaans uit ruimten onder gegolfde dakpannen en/of dakplaten, of in een eventuele spouwmuur wanneer deze bijvoorbeeld door de daklaag of door spouwvoegen toegankelijk is voor vleermuizen. De voor huismussen geschikte openingen onder gegolfde dakplaten op de daken van de zuidwestelijk gelegen schuur en de loods binnen het plangebied zijn tevens geschikt bevonden als doorgang tot verblijfplaatsen van vleermuizen. Uit de omgeving van Sint Annaparochie zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis bekend (bron: NDFF). De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven van deze soorten binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De bomen en gebouwen binnen het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meerdere vliegroutes van vleermuizen uit de directe omgeving hiervan. Echter, gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Sint Annaparochie is er vlak rond het plangebied sprake van diverse alternatieve vliegroutes, zoals huizenrijen, bomenrijen en de vaart langs de Stadhoudersweg. Het plangebied is derhalve geen onderdeel van een essentiële vliegroute van vleermuizen. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gezien de aanwezigheid van bomen en sloten binnen en vlak rond plangebied vormt deze mogelijk (onderdeel van) een foerageergebied van vleermuizen. De omgeving van het plangebied wordt echter gekenmerkt door vergelijkbare boomrijke percelen, sportvelden en parkjes. Het plangebied vormt derhalve geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de loods en de zuidwestelijke schuur kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied, dan wel een essentiële vliegroute als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen wel op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van veel soorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Zo werden binnen het plangebied geen geschikte boomholtes voor boommarter, nesten van eekhoorns of dassenburchten aangetroffen. Ook is het plangebied niet geschikt bevonden voor soorten als otter en Noordse woelmuis door de afwezigheid van geschikte dekking voor deze soorten en de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom. Uitzondering hierop wordt gevormd door waterspitsmuis.

Waterspitsmuis

Leefgebied van waterspitsmuis bestaat uit open (waterrijke) omgevingen met voldoende dekking. Voor deze soort bestaat geschikte dekking vaak uit een ontwikkelde oevervegetatiestructuur of rietkragen. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van waterspitsmuizen bekend. Zo werd in 2021 op korte afstand van het plangebied nog een dood exemplaar ingevoerd (figuur 2.5). De sloten die langs het plangebied lopen worden binnen het planvoornemen niet aangetast. Mogelijk vinden er wel grondwerkzaamheden plaats in de oevers hiervan. De sloten zijn echter niet geschikt bevonden voor waterspitsmuis. Een groot deel van de sloten beschikt niet over ontwikkelde oevervegetatie. Daar waar wel sprake is van meer ontwikkelde oevervegetatie zijn de sloten smal en ondiep en zijn volledig bedekt met kroos. We achten de kans dat hier waterspitsmuis voorkomt dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om met deze soort rekening te houden bij de voortgang van het project.

Figuur 2.5. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn enkele waarnemingen (groene stippen) van waterspitsmuizen bekend (bron: NDFF, 19/09/2022).

Binnen het plangebied kunnen andere soorten voorkomen die in de Provincie Fryslân zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, zoals steenmarter, welke geregeld in oude gebouwen verblijft. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op leefgebied van waterspitsmuis als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde zoogdiersoorten, zoals otter en boomarter als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen ook op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

- De aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens. Naast dat de sloten voedselrijk en in veel gevallen beschaduwd zijn, zijn er uit de omgeving van het plangebied geen waarnemingen van soorten als heikikker, poelkikker of rugstreeppad bekend (bron: NDFF). De aanwezigheid van zowel voortplantingswater als landhabitat van beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde amfibieënsoorten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort die redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is grote modderkruiper. In Nederland staat deze soort bekend als poldervis, waarvan leefgebied vaak bestaat uit sloten met ontwikkelde watervegetatiestructuren. De sloten rond het plangebied worden binnen het planvoornemen niet aangetast. Daarnaast is deze soort niet bekend uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Negatieve effecten op (leefgebied van) grote modderkruiper als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (leefgebied van) grote modderkruiper als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde zoetwatervissen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Wnb beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van deze omstandigheden is binnen het plangebied naar ons inzicht geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen waterlichamen aangetast waarin onder andere beschermde libellen zich voort kunnen planten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied is geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) of Natura2000.

Daarnaast is het plangebied en de directe omgeving daarvan geen onderdeel van een ganzenfoerageergebied of een weidevogelkansgebied (bron: Kaartenkijkdoos provincie Fryslân). Negatieve effecten op beschermde gebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden (met uitzondering van negatieve effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan. Deze wet houdt in dat de bouwfase van bepaalde projecten partieel worden vrijgesteld van de Natura2000-vergunningsplicht. Deze vrijstelling geldt echter niet voor de gebruiksfase van een bouwwerk.

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op circa 3,8 km en 14,1 km afstand van de Natura2000-gebieden Waddenzee en Groote Wielen (bron: AERIUS calculator). Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitatype ten opzichte van het plangebied bevindt zich op circa 3,8 km afstand, in het Natura2000-gebied Waddenzee (bron: AERIUS-calculator). Binnen het planvoornemen worden verschillende gebouwen gesloopt en wordt een elftal woningen gerealiseerd. Gezien het feit dat (een gedeelte van) de werkzaamheden mogelijk vrijgesteld is van de Natura2000-vergunningsplicht en de afstand tussen het plangebied en stikstofgevoelige habitattypen kunnen negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van het project.

- Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitats in Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden verschillende bomen gekapt. Deze bevinden zich echter allen binnen de bebouwde kom van Sint Annaparochie. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecooloog.
Vogels	Huismus	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vogels	Ransuil	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Zorgplicht.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen enkele vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen onder de gegolfde dakplaten van de zuidwestelijke schuur en de loods binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Omdat deze gebouwen worden gesloopt kunnen er nestplaatsen verloren gaan. We adviseren om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een tweetal gerichte veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei, wanneer de trefkans het hoogst is. Indien er jaarrond beschermde nesten van huismussen worden aangetroffen, dient voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd aan de Wet natuurbescherming bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Jaarrond beschermde nesten (ransuil)

Ten tijde van het veldbezoek werd een boomnest aangetroffen in een boom vlak buiten het plangebied, waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat dit het jaarrond beschermd nest van een ransuil betreft.

Negatieve effecten op het broedbiotoop waarin dit nest zich bevindt als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied kunnen naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren hierdoor om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van ransuil vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een tweetal gerichte veldbezoeken in het voorjaar. Deze bezoeken kunnen worden gecombineerd met benodigde bezoeken voor vleermuizenonderzoek. Indien een jaarrond beschermd nest van ransuil wordt vastgesteld, dient voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd aan de Wet natuurbescherming bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen

De aanwezigheid van- en negatieve effecten op kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis in de zuidwestelijke schuur en de loods binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Omdat deze gebouwen worden gesloopt, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen niet worden uitgesloten. We adviseren de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen, dan wel uit te sluiten doormiddel van nader onderzoek. Binnen dit onderzoek worden diverse bezoeken aan het plangebied gebracht, verdeeld over verschillende perioden van het jaar. Het aantal bezoeken en de perioden waarin deze worden uitgevoerd wordt bepaald aan de hand van het Vleermuisprotocol 2021. Indien er tijdens dit nader onderzoek verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dient voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli).
- **Jaarrond beschermde nesten (huismus):** Nader onderzoek.
- **Jaarrond beschermde nesten (ransuil):** Nader onderzoek.
- **Vleermuizen:** Nader onderzoek.
- **Zorgplicht:** Naleven van de zorgplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/wnb/>

NDDF

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming Provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2